

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор": Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8. Икономика; Научна специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“ в Аграрен университет, гр. Пловдив

Автор на дисертационния труд: Наталия Йорданова Шукадарова, редовен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Устойчивост на българското зърнопроизводство в контекста на Европейската зелена сделка“

Становището е изготвено от: доцент д-р Искра Маркова Ненчева - Иванова, Тракийски университет, Стара Загора; Научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; по научна специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“ определена за член на научното жури със Заповед № РД-16-854/28.06.2024 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблематиката.

Избраната тема е дисертабилна и позволява да се направят аргументирани изводи, предложения и да бъдат формулирани приносни аспекти.

Целта и задачите на дисертацията са адекватни на предмета и обекта на изследване, като върху основата на теоретична интерпретация и конкретно детерминиране се адаптира и апробира модел за управление на устойчиво зърнопроизводително стопанство.

Използваният изследователски инструментариум, обхващащ различни методи и подходи, е подходящ за целта и задачите на изследването, и е приложен коректно. Научният инструментариум е подходящ за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи.

Считам, че докторантката излага категорично своите научни позиции, което дава възможност да се очертаят и приносните моменти с теоретичен и практико-приложен характер в дисертационния труд.

Езикът и стилът на изложението в дисертационния труд са на добро равнище. Не се установяват повторения и отклонения в изложението. Трудът е правилно структуриран. Налице е съразмерност на отделните му части.

Изложението на дисертационния труд е представено в четири глави, като е постигната добра балансираност по отношение на техните обеми, а също така и на отделните им параграфи и в своята съвкупност представляват едно самостоятелно завършено изследване.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Изследваният проблем, с неговите цел, обект, предмет, задачи, теза и постигнатите резултати, формулираните изводи и препоръки, са заявка за лесна практическа приложимост в реална бизнес среда на апробираните от автора стратегии и тактики.

Целта и задачите на дисертационния труд са свързани с изследователската теза и са в основата на добре композираната структура и съдържание на

дисертационния труд. Задачите ясно определят направленията, в които е развита разработката. Докторантката достатъчно аргументирано обосновава актуалността и значимостта на научното изследване, като подкрепя тезата си с резултати от конкретни изследвания.

Обектът и предметът на дисертационния труд са ясно формулирани, което предполага разкриване на добри практики и решения, които биха били полезни за бизнеса.

Изследователските методи са подходящо подбрани. Възприетите ограничителни условия прецизират изследователската рамка.

Източниците на информация са съвременни. Те се подпомагат и от собствените изследвания от авторката. Периода на изследване е достатъчен, за да бъде напълно осветлен проблема.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Предоставеният за оценка дисертационен труд на докторант Наталия Йорданова Шукадарова на тема „Устойчивост на българското зърнопроизводство в контекста на Европейската Зелена сделка“ е логически обвързано, задълбочено и широкообхватно научно изследване, разработено в общ обем от 221 стандартни страници и се състои от: въведение, четири глави, заключение, използвана и цитирана литература.

Уводът съдържа всички необходими елементи. Правилно са определени обекта и предмета, изследователската цел и задачи. Изследването е добре балансирано в структурно отношение. Дисертационният труд е правилно построен, което позволява с необходимата логическа последователност да се изследва устойчивостта на българското зърнопроизводство в контекста на Европейската Зелена сделка.

Приложенията, включващи в най-съществената си част анкетната карта, подкрепят и илюстрират констатациите на автора, като са предпоставка за формулирането на съществени изводи и препоръки.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В глава първа авторката изследва конфликта между продоволствената сигурност и провежданите екологични политики. Обърнато е внимание на значението на зърнопроизводството за продоволствената сигурност в глобален и национален мащаб. Разгледано е и влиянието на политиките и инвестиционните тенденции в сектора. Направена е оценка на влиянието на Зелената сделка върху европейското зърнопроизводство. Разгледана е също Общата селскостопанска политика и проведените реформи за изследвания период. В глава втора е разгледана методологична рамка на изследване на устойчивостта на българското зърнопроизводство в контекста на Европейската Зелена сделка. Методологичната рамка се дефинира на количествен и качествен инструментариум. Докторантката е избрала подходяща методология и изследователски инструментариум, който съответства на сложния характер на изследването. В трета глава е направен анализ на българското зърнопроизводство по пътя на постигане на устойчиво развитие. Трудът съдържа конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване. В четвърта глава има практико-приложен аспект на научното изследване в дисертацията. На база на адаптирания и представен с реални данни модел се извеждат основни препоръки и насоки за усъвършенстване бизнеса с цел

постигане на устойчивост на зърнопроизводството в условията на Зелената сделка. Съдържанието на дисертационния труд свидетелства, че докторантката е реализирала задълбочено научно изследване.

Дисертационния труд е разработен на основата на задълбочено изследване на голям обем теоретични и практически изследвания. В списъка на използваните литературни източници са посочени общо 140 източника, от които 80 на кирилица и 60 на латиница, включително и интернет страници. Посочените литературни източници са актуални и пряко свързани с темата на дисертационния труд. Коректно, в текста със скоби са изведени всички цитирания и коментари на автора, което улеснява справките по цитираните източници. Направените систематизации и обобщения показват задълбоченост и добросъвестна работа с литературните източници.

Обобщеният ми извод е, че дисертационен труд е цялостно, завършено, добре структурирано изследване със значими научни и научно-приложни резултати по актуален и значим проблем, което показва, че докторантката е способна самостоятелно да осъществява научни изследвания.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам формулираните от докторанта основни резултати и приноси моменти, съдържащи се в дисертационния труд. Приносите в дисертационния труд могат да бъдат разделени на научни и научно-приложни. Приемам приносите като реални, достоверни и доказани в хода на дисертационната изследване.

Изводите и предложенията в дисертационния труд представят Наталия Шукадарова като ерудитан изследовател с добра теоретична подготовка, с възможности за творчески обобщения и формулиране на решения от практиката.

Докторантката е публикувала основните резултати от направеното изследване по темата в 2 самостоятелни публикации. Направените публикации са достатъчни и са свързани пряко с разработвания проблем.

Дисертационният труд на докторант Наталия Йорданова Шукадарова на тема: „Устойчивост на българското зърнопроизводство в контекста на Европейската Зелена сделка“ е завършено самостоятелно научно изследване. Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд обогатяват научното знание и подпомагат практиката.

6. Критични бележки и въпроси.

По отношение на дисертационния труд нямам съществени критични бележки и препоръки. Ще си позволя да направя препоръка към докторантката - след задълбочаване и разширяване на изследванията по темата, разработката да бъде публикувана под форма на монография с оглед достигането ѝ до по-широк кръг заинтересовани експерти и по-широк кръг от читатели у нас.

Бих препоръчала на кандидата да продължи с научните си търсения и да направи опит да публикува и популяризира своите изследвания в световно-известни списания.

Докторант Наталия Шукадарова използва прецизен, разбираем и точен научен език, дефинира важните за труда понятия и структурира логично и последователно дисертационния труд. Представена е качествена дисертация, отлично онагледена, ясно очертани приноси с потенциал за развитие.

Посочените забележки, препоръки, както и изложените оценки в настоящото становище не намаляват стойността на анализирания материал, а следва да се

възприемат като препоръки в бъдещото развитие.

7. Публикувани статии и цитирания.

Научните публикации са достатъчни и са свързани пряко с разработвания проблем.

Представените публикации посочени в автореферата са отражение на теоретичните и емпиричните изследвания в дисертационния труд.

Проведеното дисертационно изследване, получените резултати, публикациите по дисертацията и формулираните приноси са лична заслуга на докторантката.

Представеният автореферат в размер на 48 страници, представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Авторефератът е представен в синтезиран вид, който отговаря на изискванията. Написан е на ясен, разбираем и издържан в научно отношение стил, като отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта. Авторефератът съдържа необходимата логическа последователност. В него са включени общата характеристика на разработката, структурата и съдържанието, кратко изложение на дисертационния труд, основни изводи и препоръки, приносите и публикациите по темата. Справка за цитирания не е представена.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Наталия Йорданова Шукадарова образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“

01.09.2024 г.
гр. Стара Загора

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(доц. д-р Искра Ненчева - Иванова)